

OTEPÄÄ LOODUSPARK

2021. aasta

külastajauuringu tulemused

Metoodika

Küllastajauuringud viiakse kõikidel aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad küllastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Küllastajate seire loodusaladel - Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

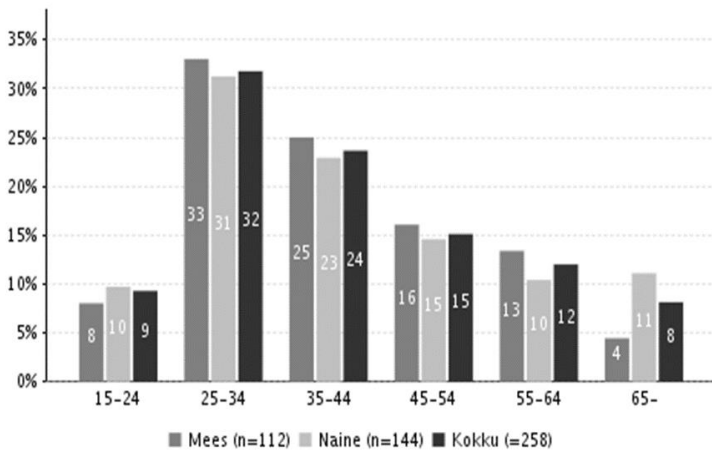
<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

Perioodil 15. juuli 2020 - 15. juuli 2021 korraldati küllastajauuring kõikidel RMK poolt hallatavatel looduses liikumise taristuga puhke- ja kaitsealadel. Lisaks korraldati uuring Sagadi metsakeskuses.

Otepää looduspargi küllastajauuringu käigus koguti 297 ankeeti.

Tulemused

Otepää looduspargi külastajatest oli külastajauuringu andmetel 45% naissoost ja 55% meessoost. Kõrgharidusega inimesi oli 55%, keskeriharidusega 24%, keskkharidusega 17% ja põhiharidusega 4% vastanutest. Vastanute vanuseline jagunemine on toodud Joonisel 1.

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine sugude järgi rühmitatuna

Looduspargi külastajatest 95% elab Eestis, järgnevad Soome, Saksamaa, Läti, Holland, Poola (1%), seejärel teised riigid. Suurim külastajate hulk elab järgmistes omavalitsustes: Tallinna linn ja Otepää vald (23%), Tartu linn (20%), Pärnu linn (3%), Elva linn, Viimsi vald, Valga linn, Võru linn ja Harku vald (2%), millele järgnevad teised omavalitsused.

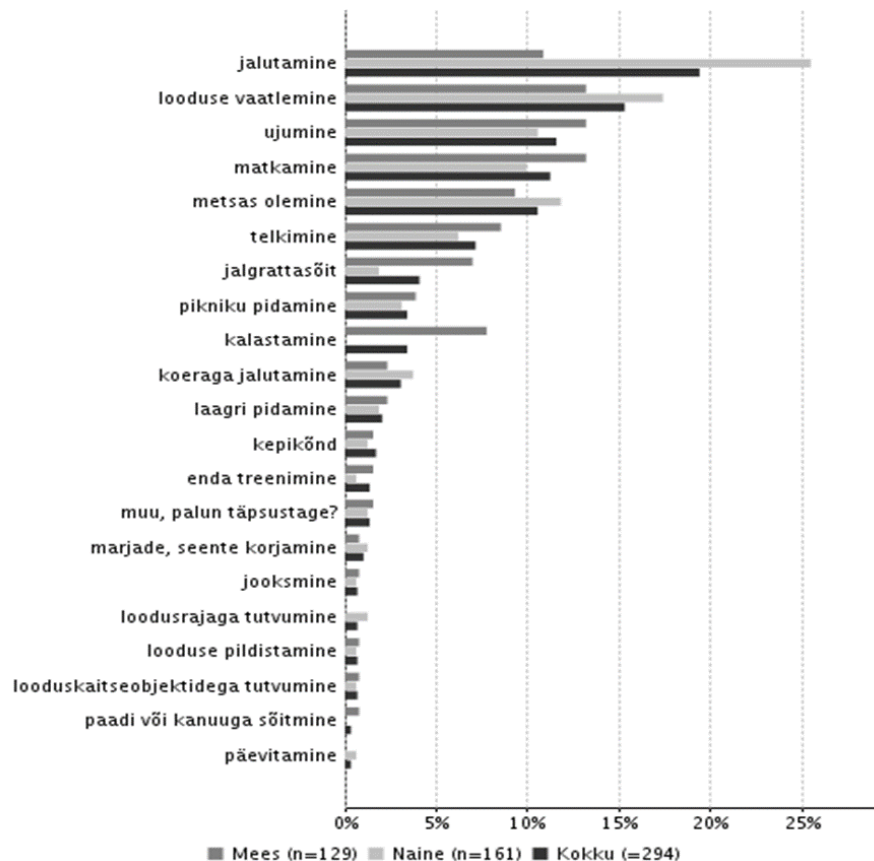
Loodusparki külastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (73%), üksinda (19%) ja 6 või enama inimese seltskonnas (8%). Igas kolmandas seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest ja sõpradest (Tabel 1).

Tabel 1. Seltskonna koosseis

Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	175	72
teised sugulased	6	2
sõbrad	47	19
töökaaslased	3	1
klass	7	3
organiseeritud tegevusi pakkuva ettevõtte kliendid	2	1
klubi, ühing vms	1	0
teised, kes?	1	0
Kokku	242	100

Otepää looduspargi oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 66%-le, üks mitmest sihtpunktist 28%-le ja planeerimata sihtkoht 7%-le vastanutest. Tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, looduse vaatlemine, metsas olemine, matkamine, ujumine, loodusrajaga tutvumine, pikniku pidamine, looduse pildistamine, järgnesid enda treenimine, lõkke tegemine, marjade, seente korjamine jne.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad jalutamist, looduse vaatlemist, ujumist, matkamist, metsas olemist, telkimist jne (Joonis 2).

Joonis 2. Külastajate kõige olulisem tegevus

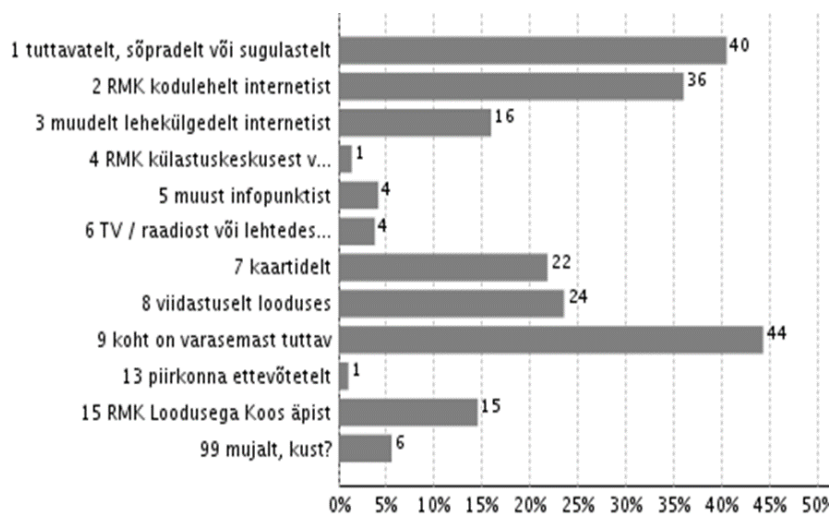
Otepää looduspargi kõige enam külastatavad objektid olid Pühajärve matkarada (60% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Murrumetsa matkarada (33%), Kooliranna lõkkekoht (29%), Kiigemäe lõkkekoht (26%), Harimäe vaatetorn ja Pilkuse lõkkekoht (23%), millele järgnesid teised külastusobjektid. Keskmiselt külastati seekordse Otepää looduspargi külastuse jooksul 2,83 külastusobjekti.

Otepää looduspargi külastusest 35% tehakse suvel (juuni-august), 23% kevadel (aprill-mai), 22% sügisel (september-november) ja 20% talvel (detsember-märts).

Päevaseid küllastajaid oli 57% kõigist küllastajatest ja nad viibisid looduspargis keskmiselt 2,6 tundi. Ööbijaid oli 43% ja nad viibisid looduspargis keskmiselt 2,3 ööpäeva (mediaan 2 ööpäeva). Ööbijatest 39% veetis alal ühe öö, 30% kaks ja 17% kolm ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks telkimisalasid ja lõkkekohti, aga ka majutuseettevõtteid ning oma suvilat. Esimest korda Otepää looduspargis viibijaid oli 30% küllastajatest.

Loodusparki saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (85% vastanutest). Alal liikumiseks kasutatakse samuti kõige enam sõiduautot (74% vastanutest), millele järgnevad jalgsi liikujad (13%), jalgrattaga liikujad (7%), sõiduauto haagissuvilaga või matkabussiga liikujad (3%), tellitud bussiga liikujad (2%) ja mootorrattaga liikujad (1%).

Ala kohta informatsiooni hankimise kohta annab ülevaate Joonis 3.

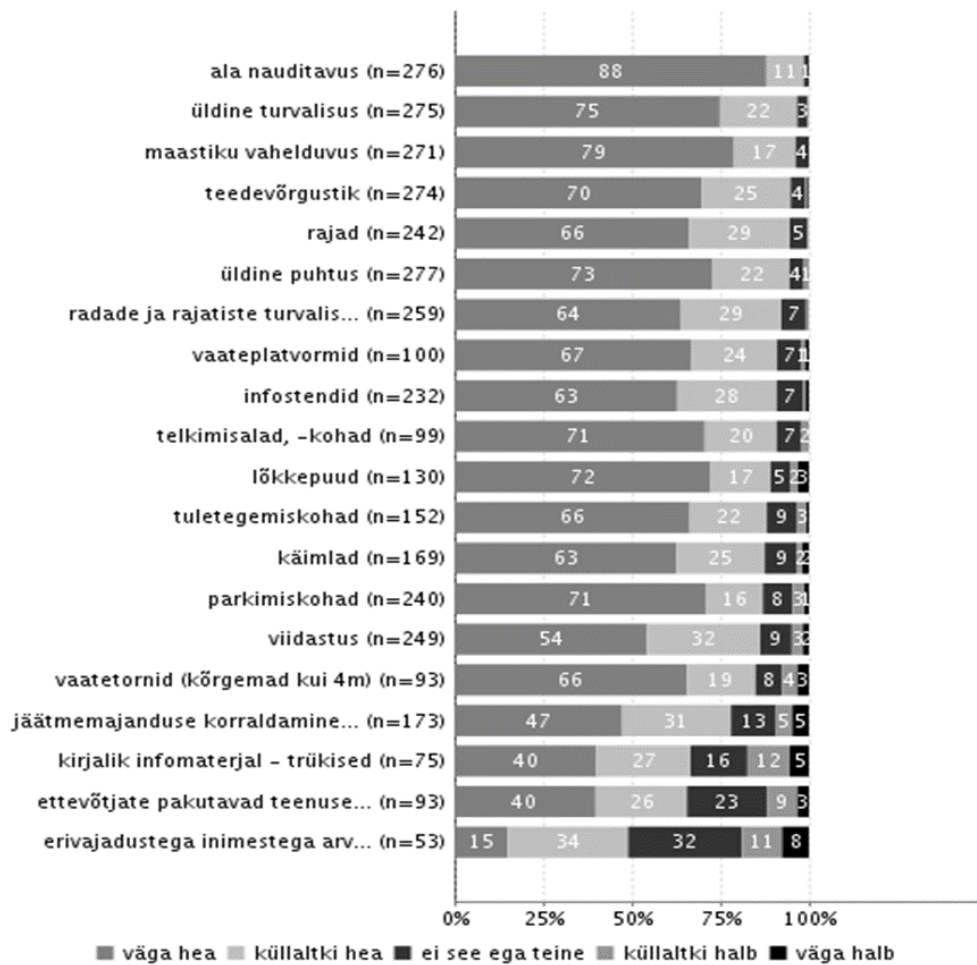
Joonis 3. Informatsiooni allikas

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsevad teha looduspargis ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 46% looduspargis käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 93,81 eurot külastuskorra kohta (mediaan 34,00 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustes, seejärel majutusele, ostudele kohvikutes ja restoranides ning ostudele bensiinijaamades.

Küllastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid ilusad maastikud, looduse tunnetamine, mürast ja saastest eemal viibimine, meelerahu, stressi maandamine, omaette olemine, meeldivad varasemad kogemused, viibimine koos oma seltskonnaga jne.

Üldiselt hinnati looduspargi teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid küllastajad teedevõrgustiku, radade,

vaateplatvormide, infostendide, telkimisalade ja lõkkekohtade kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid külastajad erivajadustega inimestega arvestamisele ja ettevõtjate pakutavatele teenustele (Joonis 4).

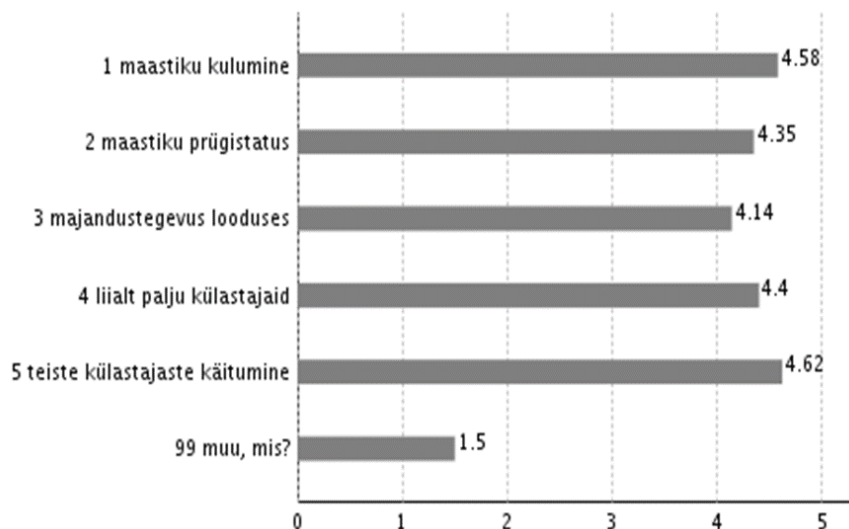

Joonis 4. Teenuste ja rajatiste kvaliteet

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 94% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid külastajad erivajadustega inimestele suunatud teenuste hulga.

Otepää looduspargi külustus vastas üldjoontes külastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas.

Külustust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt (Joonis 5). Muude häiringute all nimetati mõningaid muid ümbritseva looduskeskkonnaga seotud aspekte.

5 = üldse mitte, 4 = küllaltki vähe, 3 = ei see ega teine, 2 = küllaltki palju, 1 = väga palju

Joonis 5. Külastust häirivad tegurid, graafik keskmistest väärtustest

92% külastajatest tundsid, et tänu Otepää looduspargi seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne heaolu.

Küsimusele, kus paluti hinnata külastuse mõju oma tervisele ja enesetundele rahalises väärtuses, olid külastajad sagedamini välja toonud summa 60 eurot, mis on võrreldav päevase spa külastusega.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata ettevõtjate poolt pakutavate teenuste vajadust eurodes ühe inimese kohta Otepää looduspargis ning ümbruskonnas. Kõige enam tuntakse puudust toitlustusest (30% uuringus osalejatest), seejärel kauplustest (22%), spordi- ja harrastusvõimalustest (21%), majutusest (20%) ning juhendatud retkekorraldusest (10%). Enim nimetatud summad inimese kohta oli 50 eurot majutuse ja ostude eest kauplustes, 30 eurot toitlustuse eest, 20 eurot spordi- ja harrastusvõimaluste ning 10 eurot juhendatud retkekorralduse eest.

Külastajauuringu tulemuste põhjal arvatatud Otepää looduspargi võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,54 (üleriigiline puhke- ja kaitsealade külastajarahuloluindeks oli 4,45).